

Editorial

La conservació del patrimoni natural de Catalunya

El dissabte 29 de març passat, va tenir lloc, a l'Institut d'Estudis Catalans, la jornada «Conservació del patrimoni natural de Catalunya, problemàtica, anàlisi i oportunitats». Aquesta jornada va permetre valorar l'estat del patrimoni natural i el grau de desenvolupament de les polítiques de conservació a Catalunya, així com presentar propostes per redreçar la situació actual.

Les primeres intervencions es van centrar en la descripció de l'estat dels principals ecosistemes (forestals, agraris, aquàtics i marins), mentre que a continuació es van analitzar les polítiques recents pel que fa a la conservació de les espècies i dels espais naturals. Aquesta jornada va posar de manifest que la conservació de la natura no ha estat mai una prioritat a Catalunya i que amb les retallades d'aquests darrers anys, la situació ha arribat al seu nivell més baix i pot acabar comportant pèrdues irreversibles del patrimoni natural.

Al **bloc de la jornada** es pot consultar un resum de cada ponència, amb dades tan clares com aquestes:

- Els boscos madurs representen només un 2 % de la superfície forestal arbrada i la seva tendència és clarament negativa.
- Malgrat les enormes subvencions de la política agrària europea, en les darreres dècades ha augmentat la dependència de la importació de productes agraris, han minvat els llocs de treball agraris, s'ha perdut el

paisatge de mosaic agrícola i ha decaïgut la biodiversitat dels paisatges agraris.

- El medi marí pateix fortes agressions, com la pesca d'arrossegament, que apart de la destrucció física dels fons, extrau moltes espècies que no són aprofitades: entre un 60 i un 70 % de la captura total.
- La situació actual del patrimoni geològic de Catalunya és d'empitjorament, i en un cert nombre de geòtops i geozones, s'han identificat impactes irreversibles.
- D'un total d'onze espècies d'ocells típiques d'ambients estèpics, només n'hi ha una que no es trobi amenaçada actualment.
- De 199 tàxons amenaçats de la flora, un 88 % ho són per causes extrínseques, principalment antròpiques. El baix grau de desenvolupament de les polítiques de protecció, fa que se segueixen produint pèrdues d'efectius i de poblacions, fins i tot entre les espècies protegides i als espais naturals protegits.
- Pel que fa a les espècies exòtiques i invasores, en general s'actua tard, quan el procés d'invasió és molt avançat, i això comporta uns costos elevats per uns resultats més aviat mediocres.
- Les retallades dels pressupostos dels parcs de la Generalitat van del 49 al 60 %, són del 43 al 58 % als consorcis d'espais d'interès natural i entre el 25 i el 36 % en els parcs de

Petits mamífers i ratpenats d'Andorra. IGNASI TORRE, LÍDIA FREIXAS, CARLES FLAQUER, XAVIER PUIG i ANTONI ARRIZABALAGA. 2014. Andorra la Vella: Centre d'Estudis de la Neu i de la Muntanya d'Andorra. ISBN: 978-99920-2-063-0.

l'entorn metropolità de Barcelona.

- Els espais marins protegits es dissenyen d'esquena als ciutadans i la composició dels consells que participen en la seva gestió menysté l'opinió científica.

En aquesta jornada també es va aprovar i obrir a la **signatura** la «Declaració a favor del patrimoni natural de Catalunya», la qual ja ha estat signada per quasi noranta entitats, disset universitats i centres de recerca, tres col·legis professionals, catorze empreses i cooperatives i més de 450 persones.

La realització d'aquesta jornada i la signatura de l'esmentada declaració, ha estat un primer pas

que ha de tenir continuïtat, motiu pel qual a principis de maig es decidirà quins són els nous passos a emprendre i com obrir aquest procés a totes les persones i entitats que s'hi han adherit. Des d'aquestes pàgines del Notícies s'anirà informant de tots els nous avenços. ■

Delegació del Bages

Sortides naturalistes guiades

La serra de Llaberia. El dissabte 15 de març, hi hagué l'excursió a la serra de Llaberia (Baix Camp), com a continuació de la del 18 de maig de l'any passat a la Mola de Colldejou. La serra de Llaberia i la Mola de Colldejou, enllaçades pel coll del Guix, són, entre el conjunt de les serres de mestral de l'interior de la costa Daurada, les que enlairen les crestes a major alçada, les de relleu més encinglerat i probablement també les més sotmeses al vent inclement.

Serra de Llaberia

relligat per la brolla de romaní; més avall, prop de Colldejou, paulatinament la pineda de pi blanc i els conreus de secà ocupen el vessant. La blada de fulla petita i el teix, aquí i allà, animen el bosc. La carena, en canvi, manté només rodals d'alzines a les fondalades i algunes pinasses escampades, supervivents de l'incendi de l'abril del 1994, el pitjor any per focs forestals de la història de Catalunya. La vegetació, per força eixarregida de la carena de Llaberia, s'enfronta a molts elements contraris a la vegada: a l'hostilitat de la roca calcària, a l'eixut de les carenes, al vent sempre present i, de tant en tant, al foc atiat per aquest vent. I a tots aquests imponderables encara cal afegir un mal més insidiós: la pastura molt excessiva, abusiva, d'un ramat de cabres domèstiques; les desgràcies no vénen mai soles.

Poques plantes havien florit ja: l'abellera fosca (*Ophrys lupercalis*) sempre la primera entre les orquídiades, l'almesquí (*Narcissus assoanus*) a la carena, el marxívol (*Helleborus*

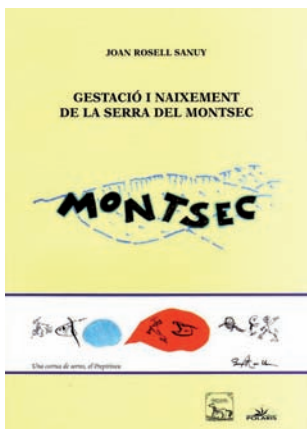

Almesquí (*Narcissus assoanus*)

L'itinerari fou circular amb sortida i arribada al poble de Colldejou; ascens per l'obaga, pel coll de Guix i el portell de Llaberia; el recorregut íntegre de la carena principal passant pel cim de la Miranda, el més alt (917 m) on hi ha instal·lat un observatori del Servei Meteorològic de Catalunya, el de la Creu, tallat per un precipici vertiginós, i el de Mont-Redon, el de les vistes millors; i finalment descens pel solell, per la vora del Cavall Bernat i la font del Bullidor.

L'obaga conserva bé el bosc d'alzines i pins, pins blancs a la part baixa i pinasses a la més alta. El capdamunt del solell és un mosaic de roca vertical, de tarteres i d'alzines que aprofiten esquerdes i replans, tot plegat

foetidus) i la viola (*Viola alba*) al bosc i el romaní arreu. Dos coixinets espinosos, l'eriçó (*Erinacea anthyllis*), una papilionàcia, i la botgeta espinosa (*Alyssum spinosum*), una crucífera, s'arrapen a la roca del cim ventós de Mont-Redon i il·lustren el fenomen de la

Gestació i naixement de la serra del Montsec. JOAN ROSELL SANUY. Garsineu edicions, 2014. 146 p. il·lustrat i amb fotografies. ISBN: 978-84-941734-3-1

convergència de formes quan un ambient és molt determinant.

A la carena de Llaberia s'observen formes elaborades de dissolució càrstica de la roca, sobretot superfícies jeroglífiques, daus i queixals d'un o dos pams, cantelluts i aïllats per esquerdes de centímetres on poden arrelar les plantes. A estones el cel s'omple dels xiscles de les sorolloses gralles de bec vermell (*Pyrrhocorax pyrrhocorax*) que tenen el refugi de la colònia en algun forat del barranc de la Dòvia, prop del Mont-Redon. No era aquell un dia oficialment ventós, però Déu n'hi do com hi bufava el vent!

Després de vorejar el Cavall Bernat i la roca Foradada —dos topònims que inevitablement transporten a Montserrat— i de baixar una bona estona, s'arriba a la font del Bullidor, l'únic indret realment humit del recorregut. El camí enfront de la bassa de la font del Bullidor havia estat reformat. Les obres havien deixat parcialment a la vista, a la base del talús, una xarxa de niló de malla hexagonal d'uns 2 cm que havia servit per retenir la terra. En aquesta xarxa vam descobrir-hi atrapat un escurçó ibèric (*Vipera latasti*) de grans dimensions, el més gran que cap dels presents hagués vist mai. L'escurçó s'havia embolicat per diverses anelles de la xarxa, també just darrera del cap, i no podia escapar. No portàvem les eines adequades per aquesta eventualitat; amb les puntes de pals per caminar vam intentar alliberar-lo, però el niló és molt resistent, un escurçó atrapat té molt mal geni i la seva picada és molt verinosa. Després d'intents vam aconseguir aflluixar-li el llaç del coll, però no alliberar-lo. L'escurçó es va quedar allà, atrapat. Tampoc podíem treure'ns del cap la seva imatge, de manera que, sense proposar-nos-ho, la maquinària es va posar en marxa. L'Albert va fer la millor foto, la Marta va penjar-la a l'*Ornitho.cat*, el Daniel va confirmar la determinació, els companys de la Societat Catalana d'Herpetologia se'n van adonar i van avisar als agents rurals del Baix Camp i aquests, més decidits i cal suposar que més ben equipats, van pujar a

la font del Bullidor, van trobar-hi l'escurçó tal com l'havíem deixat i feliçment van aconseguir alliberar-lo sa i estalvi. Vagi el nostre agraïment i reconeixement més sincer a l'equip d'agents rurals del Baix Camp! La sortida a Llaberia i la història de l'escurçó no podien haver acabat millor.

El salt del Mir i la serra de Bellmunt (Bisaura, Osona). L'àrea del Bisaura, al nord-est d'Osona fronterera amb el Ripollès, és muntanyosa, plujosa i boscosa, com feta a mida per l'excursionisme que s'embadaleix amb la natura de la muntanya mitjana. Per això, després de dues caminades per aquestes serres, el 15 d'octubre de 2011 de Vallfogona a Vidrà pel torrent de la Masica i la serra de Milany i el 6 d'octubre de 2012 de Montesquiu a Santa Maria de Besora, per la serra de Bufadors, vam tornar-hi enguany, el 12 d'abril, a l'itinerari de Santa Maria de Besora a Sant Pere de Torelló per baixar al salt del Mir i pujar al santuari de Bellmunt. El dia escollit va encertar dos premis amb una sola butlleta: el salt ple d'aigua després de la tempesta de la tarda anterior i les herbes de la fageda al ple de la florida.

Deixant Santa Maria de Besora en direcció sud pel sender GR-3, es creuen prats, roures i pinedes de pi roig fins a trobar el mas del Mir, reconvertit en allotjament rural. Dos arbres magnífics donen la benvinguda, un roure de tronc portentós i un gran teix que havia sembrat el terra de les seves petites flors masculines.

Aviat s'arriba a la riera de la Foradada, on una presa de fusta i un pont estret donen un aire d'endregat, no pas d'artificialitat. Poc més enllà, insospitadament, la riera es precipita al buit; l'aigua llisca sobre un teló de travertí cada vegada més ample, més dret, més ràpid, fins que cau a plom, sorollosament, sobre el gorg. És el conegut salt del Mir, de 25 metres d'alçada. Hi havia hagut un molí que aprofitava la força d'aquest salt. L'aire saturat d'humitat pels esquitxos permet que a la fondalada els faigs i els freixes creixin espigats, les herbes tendres, falgue-

Assemblea General

El proper mes de juny és previst realitzar l'Assemblea General de la Institució Catalana d'Història Natural. Un dels punts de l'ordre del dia serà el de la renovació dels càrrecs del Consell Directiu, que enguany correspon a la Presidència, la Tresoreria i fins a cinc vocalies.

D'acord amb el que estableixen els Estatuts i el Reglament de règim interior, poden presentar la seva candidatura per ocupar un càrrec del Consell Directiu tots els socis que tinguin més d'un any d'antiguitat.

Fins al proper 25 de maig, tots aquells socis que vulguin presentar la seva candidatura a algun dels càrrecs vacants, poden fer-ho adreçant un escrit o un correu electrònic a la Secretaria de la Institució, tot manifestant la seva disponibilitat per a ocupar un d'aquests càrrecs.

A partir d'aquesta data, juntament amb la convocatòria de l'Assemblea General, es trametrà la relació de les candidatures rebudes.

Per a qualsevol aclariment o informació addicional, poseu-vos en contacte amb la **Secretaria** de la Institució.

Buixol groc
(*Anemone ranunculoides*)

Buixol (*Anemone nemorosa*)

res i molses trobin l'ambient frescal propici i els bolets de soca degradin de pressa la fusta caiguda. El terra de la fageda era acolorit per la florida simultània de tres espècies del gènere *Anemone*, el buixol (*A. nemorosa*), el buixol groc (*A. ranunculoides*) i la fetgera (*A. hepatica*), també del joliu (*Scilla liliahyacinthus*), de la canuguera (*Cardamine heptaphylla*) i de l'el·lèbor verd (*Helleborus viridis*), totes elles herbes que aprofiten els dies lluminosos d'inici de primavera abans no quedin ombrejades per la volta de fulles noves dels faigs. El picot —toc, toc, toc, toc— treballava febril per obrir un forat en un tronc. La vida havia despertat del son hivernal.

Amb l'escalfor del dia, els voltors s'enlaira-ven al cel en cercles pausats. Els voltors han deixat de ser una espècie poc comuna i és cada vegada més habitual observar-los lluny dels Pirineus.

La serra de Bellmunt, estesa d'est a oest, és coberta d'un mantell de bosc contrastat entre solell i obaga. L'obaga, per on pugem pels colls del Boscatell i d'Hiera-de-massa, és ocupada sobretot per la fageda, amb rodals de pins rojos allà on gira l'orientació i prats als replans, mentre que el solell que ens espera a la baixada és per a les rouredes de roures de fulla gran i martinenc, amb alzines als sectors més drets o rocosos. El santuari de Bellmunt està situat al punt més alt de la carena, domina la contrada i gaudeix

d'una vista excel·lent dels Pirineus fins a la plana. El lloc és ideal per fer-se una bona idea de la geografia de la Catalunya Vella.

Però després del matí assolellat, les primeres gotes de nuvolades amenaçadores que s'acosten pel nord i per l'oest interrompen la sobretaula al balcó de Bellmunt. Baixem pel sender PR-45 que passa de dret pel llom del serrat dels Cristians Vells, sense entretenir-nos, fins a Sant Pere de Torelló que es veu allà baix. El ruixat ens arreplega, però ens en sortim prou bé; el tram més pendent l'hem passat d'eixut, hem esquivat els xàfecs més forts i segur que el del dia anterior va ser-ho més. Quan escampa la nuvolada ens girem per contemplar allà dalt el santuari de Bellmunt —ermita al cel suspesa, que ben posades són les paraules de mossèn Cinto!, tant com el santuari a la carena. ■

Herba fetgera (*Anemone hepatica*)

Santuari de Bellmunt

Commemoració del 50è aniversari de la mort de Pius Font i Quer

Enguany es commemora el 50è aniversari de la mort de l'il·lustre botànic Pius Font i Quer, fill adoptiu de Manresa, i també el centenari de la publicació el 1914 de la seva tesi doctoral *Ensayo Fitotopográfico de Bages, la flora de la comarca del Bages*. Pius Font i Quer fou mestre de mestres, promotor d'entitats científiques, entre les quals la ICHN de la qual fou president en dues etapes, fundador i ànima durant dècades de l'Institut Botànic de Barcelona i, per sobre de tot, un incansable investigador i treballador de la botànica durant tota la seva vida.

Amb motiu d'aquest 50è aniversari, l'Ajuntament de Manresa, la comunitat educativa de l'Institut Pius Font i Quer i la Institució Catalana d'Història Natural, han organitzat el programa d'activitats «Recordant Pius Font i Quer», el qual es de-

svoluparà principalment durant el mes de maig, a Manresa. A l'Agenda d'aquest NOTÍCIES trobareu els principals actes programats.

El divendres 25 d'abril va tenir lloc el primer d'aquests actes, al Saló de Sessions de l'Ajuntament de Manresa. Es tractà d'un homenatge a Pius Font i Quer, en el qual van intervenir l'alcalde Manresa, Valentí Junyent, Pere Rubió i Josep Maria Mata, en

Fotografia cedida per l'Ajuntament de Manresa

(Continua)

qualitat d'antics professors de l'institut Pius Font i Quer de Manresa, Josep Vigo i Bonada, botànic que conegué Font i Quer i que

glossà la figura del mestre, Raül Font-Quer, el nét del botànic, i Joandomènec Ros, el president de l'Institut d'Estudis Catalans. ■

Delegació de la Garrotxa

Els líquens de la Garrotxa

Enguany la Garrotxa estrena grup de líquens, un nou grup participatiu de recerca. Com la resta de grups participatius promoguts per la delegació de la Garrotxa de la ICHN, l'objectiu, és promoure la recerca, la difusió i la conservació d'aquest grup a la comarca.

L'activitat ha començat amb 5 sortides pràctiques per conèixer els principals líquens de la comarca per ambients. Les citacions passaran a la base de dades i al catàleg de líquens de la comarca. És compta amb Esteve Llop, de la Universitat de Barcelona, com a especialista i en la primera sortida realitzada el 5 d'abril es van poder observar un total de 66 líquens diferents.

Lobaria pulmonaria. Foto: Esteve Llop

Cal destacar *Lobaria pulmonaria*, espècie no citada a la comarca, força rara a Catalunya i que és present a la llista de noves espècies a incloure al Catàleg de flora amenaçada

per part de la Generalitat de Catalunya. Aquesta localitat s'ha inclòs al Programa de seguiment i conservació de flora amenaçada de la Garrotxa que gestiona la delegació, per fer-ne vigilància i seguiment i garantir la seva conservació.

El grup és obert a totes aquelles persones que hi vulguin participar, independentment dels coneixements que es tinguin i del temps disponible.

Vegeu el calendari de les properes sortides del grup a l'agenda d'aquest NOTÍCIES i al [web de la Delegació](#). ■

La cooperació transfrontera com a eina de conservació de flora patrimonial del Pirineu (Andorra, Catalunya i França)

Que les fronteres existeixen és un fet inqüestionable. Però la matriu territorial, la natura, no evoluciona sota aquests paràmetres sinó que té altres factors que la condicionen, favorablement o desfavorable. Així, doncs, quan sota criteris de gestió per a la conservació et trobes en territoris transfronterers, calen fórmules diverses de gestió que sovint surten dels cànons formals de la cooperació internacional a través de les relacions y les voluntats de les persones que gestionen els territoris o que hi tenen un interès per a la seva conservació.

És en aquest marc de relacions i voluntats personals que s'inicien, l'any 2010, trobades transfrontereres de coneixement a banda i banda del Pirineu Oriental. L'intercanvi de materials i documentació, d'un primer moment, es va anar consolidant per compartir coneixements sobre la gestió d'espècies patrimonials, establint una xarxa més sòlida no només enfocada a persones sinó també a institucions i administracions competents en l'àmbit de la conservació del patrimoni natural.

En aquest sentit, des de l'any 2012, botànics d'Andorra, França i Catalunya treballen en un projecte de seguiment comú d'espècies de flora d'interès patrimonial, especialment

de plantes endèmiques dels Pirineus però també d'altres amb localitats a les tres demarcacions.

La coordinació, l'establiment d'una metodologia comuna i una posta en comú de les dades obtingudes permet rendibilitzar l'esforç realitzat i disposar d'una informació més completa per poder conèixer millor les espècies estudiades i realitzar actuacions de conservació.

El projecte contempla el control de les diferents localitats de les espècies, amb la localització i la cartografia de les poblacions, el coneixement de la distribució, la diagnosi de

l'estat de conservació i de les seves dinàmiques poblacionals i la detecció d'impactes i amenaces.

Les espècies escollides en aquesta primera fase, que ha comptat amb un ajut de 9.250 € i que s'acabarà al juny del 2014, són:

1. *Delphinium montanum*, planta endèmica dels Pirineus orientals amb unes 8 localitats controlades actualment i 3 localitats desaparegudes, i amb uns 9.000 individus, dels quals 5.000 a la Catalunya sud i 4.000

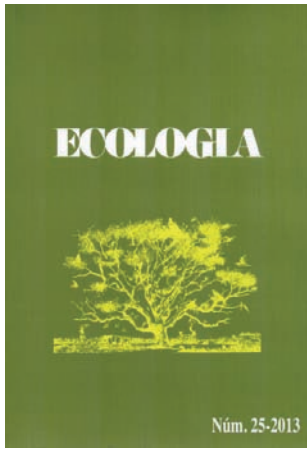
Beca «Oriol de Bolòs de Ciències Naturals 2014»
Beques Ciutat d'Olot

L'Institut de Cultura de la Ciutat d'Olot, per mitjà del Museu dels Volcans, Secció de Ciències Naturals del Museu de la Garrotxa i del Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa, convoca la Beca «Oriol de Bolòs de Ciències Naturals 2014», amb l'objectiu de fomentar la recerca en el camp de les ciències naturals en l'àmbit de la comarca de la Garrotxa.

Aquesta beca es destina a treballs de recerca i divulgació en tots els camps relacionats amb el medi natural, pel que fa a la geologia, la zoologia, la botànica i el medi ambient en general. L'àmbit d'estudi s'ha de situar dins la comarca de la Garrotxa.

Els candidats podran presentar la seva documentació fins al 30 de setembre de 2014, a la Secretaria de la Beca (Museu de la Garrotxa, carrer de l'Hospici, 8 1r; 17800 Olot).

Vegeu les bases de la convocatòria en [aquesta adreça](#).

Ecologia, núm. 25, Organismo Autónomo Parques Nacionales, 2013. 295 p. ISSN: 0214-0896.

a la Catalunya nord (Sáez *et al.*, 2001). La delegació de la Garrotxa de la ICHN treballa des de l'any 2004 en aquesta espècie i en fa el seguiment poblacional de dues localitats del Ripollès, des del 2007 una i des del 2010 la segona.

2. *Botrychium matricariifolium*, és un petit pteridòfit dels principals massissos francesos i de les muntanyes de l'est de la península Ibèrica, amb 7 localitats en l'àmbit del projecte, quatre a França i tres a Catalunya.

3. *Xatardia scabra*, el julivert d'isard, umbel·lífera endèmica dels Pirineus orientals, pròpia de les tarteres esquistes, calcàries i fins i tot gnèissics, entre 1.800 i 2.200 m d'altitud, amb diferents localitats entre la vall de Boí i la Portella de Mantet, al Conflent.

4. *Gentiana pneumonanthe*, una genciana pròpia de mulleres i prats higròfils d'Europa, amb molt poques localitats als Pirineus Orientals, i que és la planta nutrícia de *Maculinea alcon*, una papallona, les larves de la qual, després d'un temps de menjar la planta nutrícia esperen, a terra, que les formigues les portin al formiguer, on les alimenten.

5. *Maianthemum bifolium*, liliàcia de boscos ombrívols i humits de sòl humífer (vorades i clarianes d'avetoses i pinedes subalpines i altimontanes, amb diverses localitats als Pirineus orientals, una d'elles al Ripollès, de la qual la delegació de la Garrotxa en fa seguiment des de l'any 2005.

6. *Salix lapponum*, salze de distribució boreal (sobretot Escandinàvia i Sibèria Occidental), que presenta algunes àrees isolades —de caràcter relictual en muntanyes del sud d'Europa (Pirineus i Massís Central francès). Als Pirineus es troba a la meitat oriental i es concentra bàsicament a l'entorn dels

massissos del Carlit, Puigpedrós i Madres.

7. *Orchis spitzelii*, orquídia de les muntanyes del sud d'Europa i Orient Pròxim, rara o escassa en tota la seva àrea de distribució. Als Pirineus només es coneixen dues poblacions a Nohèdes (Conflent) i a la Serra del Cadí (Alt Urgell).

8. *Astragalus penduliflorus*, lleguminosa de distribució borealpina i que als Pirineus es troba en situació de límit meridional d'àrea amb 14 localitats modernes (9 als Pirineus orientals).

9. *Pedicularis asparagoides*, escrofulariàcia present a les Alberes.

10. *Chrysosplenium alternifolium*, espècie de la família de les Saxifragàcies, de distribució euroasiàtica àmplia i d'afinitat boreal, que té el límit sud-oest d'àrea als Pirineus orientals, on es coneix a les zones de capçalera dels rius Foix, Aude, Segre i Têt, administrativament dins la Catalunya nord i sud i els departaments d'Arieja i Aude, amb un total de 9 localitats controlades als Pirineus orientals.

En aquest projecte, hi participen: la Federació de Reserves Naturals Catalanes i el Parc Natural Regional dels Pirineus Catalans (Govern de França), els Parcs Naturals de la Vall de Comapedrosa i de la vall del Sorteny i el Centre d'Estudis de la Neu i la Muntanya (Govern d'Andorra), els Serveis Territorials de Girona de Medi Natural, els Parcs Naturals de l'Alt Pirineu i del Cadí-Moixeró (Generalitat de Catalunya), l'Association Charles Flahault i la Institució Catalana d'Història Natural.

El projecte, que finalitza el juny del 2014, ha representat el primer pas de la xarxa transfrontera de conservació de flora que vol recórrer un camí llarg i sòlid els propers anys a través de nous projectes aplicats de conservació i aportant experiència i coneixement en el territori pirinenc d'alta muntanya. ■

Grup de treball Societat Catalana de Fotògrafs de Natura

Exposició d'ocells argentins

La segona quinzena del mes de març, els visitants de la seu de l'Institut d'Estudis Catalans, van poder gaudir d'una exposició de fotografia de natura argentina que portava per títol «La Natura, per sí, és art». Constava de 40 imatges de gran format (50 x 70 cm) i la majoria eren d'aus d'aquest enorme país sud-americà. L'autoria es repartia entre nou fotògrafs.

De cada imatge s'indicava el nom argentí, el català, el científic i el lloc on s'havia pres la foto. Així mateix, s'incloïa una explicació sobre l'espècie: pes, envergadura, alimentació, característiques morfològiques, comportament, comentaris, i un mapa amb l'àrea de distribució. És

a dir, que l'exposició del claustre es podia enfocar de dues maneres: per la bellesa dels ocells i per la informació zoològica que es donava. ■

Foto: Joaquim Reberté

Anales de biología, vol. 35. Facultad de Biología, Universidad de Murcia, 2013. ISSN: 1138-3399. [Http://www.um.es/publicaciones/](http://www.um.es/publicaciones/)

Presentació de la mostra

L'exposició va ser presentada pel principal participant: Rodolfo Andrés Capdevielle, naturalista aficionat des de fa molt temps a la fotografia i gran coneixedor de la fauna del seu país. Va constituir la 36ena sessió de la SCFN i se celebrà el passat 24 de març, amb gran èxit d'assistència, ja que ultrapassà de llarg el mig centenar de persones.

Després d'explicar la trajectòria del ponent, es projectaren totes les imatges de l'exposició i moltes més, complementant una extensa dissertació sobre la natura argentina. De cada espècie que tractava s'explicaven les particularitats biològiques, la distribució i s'il·lustrava amb imatges de l'hàbitat en que viu. Així mateix, es parlava de l'esta-

Enric Galve, Albert Masó, i Rodolfo Capdevielle

Foto: Joaquim Reberté

tus de les poblacions i de les perspectives de conservació, fent especial èmfasi en els endemismes i en els casos en que hi havia perill de que s'extingís.

A continuació, Enric Galve, d'EGM Laboratoris Color, explicà els aspectes tècnics del procés d'impressió: procediment, dispositiu emprat, tipus de paper, gestió de color, etc. Finalment, després d'un interessant col·loqui, tots varem anar a fer un recorregut pel claustre, on es van comentar els detalls de cada cas i s'originà una agradable tertúlia naturalista-fotogràfica. Esperem que aquesta activitat serveixi per agermanar les nacions argentina i catalana. ■

Cursos naturalistes

Travessa geològica per la Depressió Central. De Montserrat al Port del Comte

Els dies 22 i 23 del mes de març, es realitzà el curs de geologia centrat en la Depressió Central, impartit pels professors Josep Biosca (UPC) i Oriol Oms (UAB).

La treva que la climatologia primaveral va atorgar-nos enfront unes previsions meteorològiques adverses, va fer que el curs es desenvolupés amb tota normalitat. La idea de fer aquest curs sorgí en el transcurs d'un altre curs naturalista de la Institució, impartit l'any passat, sobre Geologia i Botànica de la Segarra, de manera que ha permès avançar un pas més en el reconeixement geològic dels terrenys de la Catalunya Central.

El curs es va basar en un itinerari geològic que va transcórrer, gairebé en la seva totalitat, per l'eix viari del Llobregat-Cardener (Bages i Solsonès), amb parades estratègicament escollides en els punts de major interès geològic. L'itinerari es va dividir en dos trams: el primer de Montserrat a Cardona i el segon de Cardona al Port del Comte. Aquest itinerari geològic és «un clàssic de la Geologia de Catalunya»: només cal recordar algunes fites com l'excursió de la Société Géologique de France a Súrria i Cardona del 1898; el XIV Congreso Geológico Internacional de 1926 (Excursión C-3); la Geología de los alrededores de Barcelona del mestre Lluís Solé Sabarís (1964); els nombrosos geòlegs i altres docents que als anys 70 continuaven l'obra de Solé; les excursions del CONGET-80, que donava llum a l'estudi de les conques terciàries, i les del IUGS-90, centrades en les teories dels mantells

de corriments, les relacions tectònica-sedimentació i el resultat de les últimes investigacions sobre la Conca Potàssica Catalana.

La Depressió Central s'enfocà com aquella unitat geològica de Catalunya considerada com a «Conca d'Avantpaís» amb totes les implicacions geològiques que això comporta en relació amb les unitats veïnes. Es va prestar una atenció especial a les zones de contacte: al sud la Serralada Prelitoral, començant l'itinerari per Olesa de Montserrat; al nord el Pirineu Meridional, al sector de Sant Llorenç de Morunys, on acabava l'itinerari. És en aquestes zones de contacte on varem poder explicar més didàcticament les interaccions entre tectònica i sedimentació: els conglomerats són els protagonistes en ambdós sectors; fins i tot la esmentada bonança meteorològica ens va permetre albirar l'inconfusible silueta de Montserrat mentre gaudíem de l'espectacularitat geològica de les discordances progressives de l'Alt Cardener des del mirador de la Creu

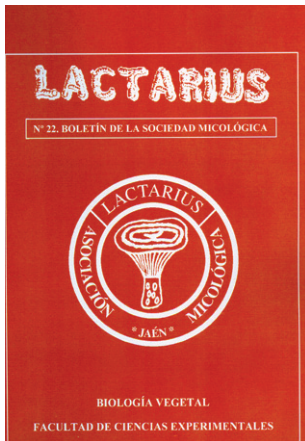
Exposició «Formes i textures de la natura»

Es podrà visitar a la Universitat de Lleida del 15 de maig al 15 de juny, al Campus de Cappedà i del 15 al 27 de juny, a l'ETSEA. Durant el mes de juliol s'exposarà a Manresa, al Centre Cultural i Biblioteca del Casino.

Les persones interessades a presentar-la a la seva localitat, poden sol·licitar-la a ichn@iec.cat.

Boletín Geológico y Minero, vol. 124. Revista de Ciencias de la Tierra, num. 2, abril-junio de 2013. Instituto Geológico y Minero de España. ISSN: 0366-0176.343 p.

Lactarius. Boletín de la Sociedad Micológica, núm. 22. Facultad de Ciencias Experimentales de Jaén, 2013. 161 p. ISSN: 1132-2365.

Nemus. Revista de l'Ateneu de Natura, núm. 3. Desembre de 2013. 126 p. ISSN: 1697-2694.

del Codó que es troba sobre Sant Llorenç de Morunys.

Al centre de la Depressió, varem poder observar de ben a prop el contingut paleontològic de les formacions marines eocèniques, de color blavós, entre Castellgalí i Manresa. També s'observaren els materials continentals suprasalins, vermells i ocre, amb tot detall, fins al punt de desvetllar totes les disciplines geològiques (tectònica, petrologia, sedimentologia, geomorfologia...) i no tant estrictament geològiques com la paleobiologia, geobotànica, hidrologia i fins i tot la microbiologia.

Les observacions geològiques sobre el jaciment salí tingueren una rellevància particular. Les localitats de Súria i Cardona esdevingueren les protagonistes del sector central de l'itinerari. La visita a l'interior de la Muntanya de Sal fou especialment fructífera. Aprofitem per manifestar el nostre

agraïment a la Fundació Cardona Històrica, al Parc Cultural de la Muntanya de Sal i a l'Escola Politècnica Superior d'Enginyeria de Manresa per les facilitats proporcionades per fer aquesta visita.

Els professors que tingueren l'oportunitat de conduir el curs, varen procurar oferir el màxim dels seus coneixements i experiències, als quals caldria afegir-hi el seu privilegiat coneixement de la zona, degut tant a la seva trajectòria professional com al fet d'haver nascut i viure al Bages, cosa que els permet contemplar diàriament, quan el dia és clar, els dos extrems de la Depressió: Montserrat i el Port del Comte.

La guia itinerària facilitada als assistents es va elaborar especialment per aquest curs i és prou exhaustiva i didàctica a la vegada, de manera que si volen repetir o ampliar les observacions de la Depressió Central, hi trobaran una bona eina. ■

Societats adherides

Associació Orquidològica de Catalunya (AOC)

El diumenge 27 de maig va tenir lloc la primera sortida conjunta entre l'Associació Orquidològica de Catalunya (AOC) i la Institució Catalana d'Història Natural. L'AOC va esdevenir societat adherida a la ICHN l'any 2013 i entre les diferents activitats que es preveu desenvolupar conjuntament, hi ha la realització de sortides de camp a diversos llocs de Catalunya per a observar orquídies.

La primera sortida es va fer a Begues (Baix Llobregat) i va ser tot un èxit, atès que sense anar gaire més enllà dels entorns d'aquesta població és van poder observar més de quinze espècies. La majoria d'assistents van quedar gratament sorpresos de l'elevada diversitat d'orquídies en un espai tan reduït i tan proper a Barcelona. Va ser un bon inici de les activitats conjuntes entre l'AOC i la ICHN.

Les espècies observades varen ser les següents: *Anacamptis champagneuxii*, *Anacamptis pyramidalis*, *Cephalanthera damasonium*, *Cephalanthera longifolia*, *Epipactis kleinii*, *Epipactis* sp., *Limodorum abortivum*, *Ophrys apifera*, *Ophrys arnoldii*, *Ophrys forestieri*, *Ophrys lutea*, *Ophrys passionis*, *Ophrys scolopax*, *Ophrys subinsectifera*, *Serapias vomeracea*, *Spiranthes spiralis*. ■

Publicacions

Canvis al Butlletí de la ICHN

En encetar el procés d'un nou número del *Butlletí de la ICHN*, hi ha hagut un relleu en l'equip editorial.

El nou responsable, nomenat pel Consell Directiu, és Juli Pujade-Villar (Departament de Biologia Animal, UB). Una de les primeres tasques realitzades és el canvi de funcionament i de format de la revista. Hi ha tres aspectes importants que cal tenir en compte:

- Que la publicació dels manuscrits serà «on-line» una vegada estiguin acceptats, sense esperar a la publicació física en paper

a finals d'any la qual cosa proporcionarà una major rapidesa en la publicació.

- Un canvi de normativa del *Butlletí*. És imprescindible que els articles segueixin la normativa abans de ser enviats al avaluadors. Vegeu l'apartat «Publicacions», del web de la ICHN.

- Els articles s'han d'enviar a l'adreça: butlleti.ichn@iec.cat.

En nom de Juli Pujade, us animem a presentar els vostres articles i agraiem la vostra col·laboració. ■

Representants en organismes i institucions

Comissió per a la Sostenibilitat de les Terres de l'Ebre

El 4 d'abril va tenir lloc a Amposta una nova reunió de la Comissió per a la Sostenibilitat de les Terres de l'Ebre. Els representants del Govern de la Generalitat van mostrar el seu desacord amb el pla de conca de l'Ebre recentment aprovat i van manifestar la seva intenció de presentar les al·legacions corresponents i, si calgués, un recurs contenciós al Tribunal Suprem o una denúncia a la Comissió Europea.

Els principals punts de discrepància fan referència a que no es tingui en consideració el caràcter singular, tan ambiental com social, del delta, que els càlculs realitzats a l'hora de determinar el cabal que ha de tenir el riu presentin serioses deficiències metodològiques, i que el cabal de manteniment previst no sigui el realment necessari sinó el cabal

que queda després de cobrir tots els altres usos al llarg de tota la conca, especialment els regadius. També hi ha discrepàncies pel que fa a la delimitació de les masses d'aigua, cosa que no permet definir uns objectius de qualitat adequats, i en la manca d'atenció a les zones protegides.

Davant de tots aquests arguments, la intervenció del representant de l'administració estatal es va limitar a lloar les virtuts del pla, com si no hagués sentit res de tot el que s'acabava de comentar. En el torn de paraules, la representant de la Plataforma en Defensa de l'Ebre va haver de tornar a recordar als representants estatals que el pla aprovat va contra les necessitats ecològiques del riu i de les persones que en viuen i que continuaran amb la seva oposició a aquest pla. ■

Consell de Protecció de la Natura

El 20 de març passat, va tenir lloc una reunió de la comissió permanent del Consell de Protecció de la Natura. En aquesta reunió es va informar de les entrevistes mantingudes amb la Conselleria de Territori i Sostenibilitat i la Presidència de la Generalitat de Catalunya per exposar-los la visió del Consell de Protecció de la Natura sobre la situació actual de les polítiques de conservació de la natura a Catalunya.

En aquesta reunió també es va tractar de l'eix viari Vic-Olot, projecte que s'ha anat dividint en trams, cosa que ha permès que anés esquivant amb èxit els tràmits d'avaluació ambiental, ja que, possiblement, en el seu conjunt hagués estat negativa. Resta pendent de realitzar la variant d'Olot, que s'ha tornat a partir en dos trams i que, si no es prenen les mesures adequades, en el seu

enllaç amb la carretera que mena a Figueres pot malmetre irreversiblement el pla de Sant Andreu, un espai d'alt valor paisatgístic, motiu pel qual es reclama una nova avaluació d'impacte ambiental.

Per part de tècnics del Departament d'Agricultura, es va aprofitar la reunió per fer una presentació del Pla General de Política Forestal 2014-2024, pla sobre el qual el Consell de Protecció de la Natura està elaborant el corresponent informe preceptiu. Des del Consell també s'està treballant en l'elaboració de dos informes més, el relacionat amb el Reglament de desenvolupament de la Llei 22/2009 d'ordenació sostenible de la pesca en aigües continentals i el corresponent al Pla rector d'ús i gestió del Parc Natural del Cap de Creus. ■

Societats naturalistes

Projecte LIFE Potamo Fauna

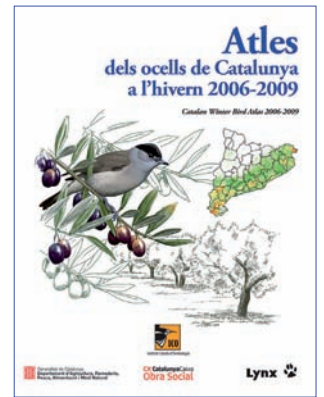
Aquest any ha començat a implementar-se a les comarques gironines el projecte europeu LIFE Conservació de fauna fluvial d'interès europeu a la xarxa Natura 2000 de les conques dels rius Ter, Fluvià i Muga (LIFE12 NAT/ES/001091). Conegut amb l'acrònim LIFE Potamo Fauna permetrà recuperar i conservar a llarg termini diverses espècies amenaçades com la nàiade allargada (*Unio elongatulus*), el cranc de riu de potes blanques (*Austropotamobius pallipes*), la tortuga d'estany (*Emys orbicularis*), el barb de muntanya (*Barbus meridionalis*) i els cargolets *Vertigo moulinsiana* i *Vertigo angustior*. Es portaran a terme reforçaments poblacionals i millores dels seus hàbitats.

També es realitzaran millores de les poblacions de tortuga aquàtica i de cinc amfibis

al riu Ter mitjançant la creació de microaiguamolls: la tortuga de rierol (*M. leprosa*), el tritó verd (*Triturus marmoratus*), el tòtil (*Alytes obstetricans*), el gripau d'esperons (*Pelobates cultripipes*), el gripau corredor (*Bufo calamita*) i la reineta (*Hyla meridio-*

Antoni Fernández (CRT de l'Albera)

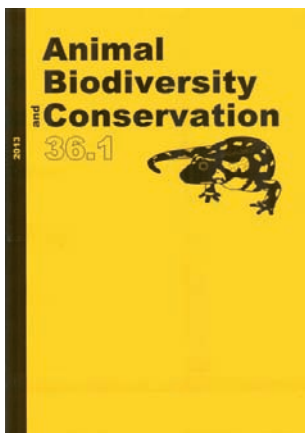
Premi Prat de la Riba 2014 de l'Institut d'Estudis Catalans

L'*Atlas dels ocells de Catalunya a l'hivern 2006-2009* ha estat el treball guardonat amb el Premi Prat de la Riba 2014 de l'Institut d'Estudis Catalans. L'obra, de l'Institut Català d'Ornitologia, editada per SERGI HERRANDO, LLUÍS BROTONS, JOAN ESTRADA, SANTI GUALLAR i MARC ANTON, i publicada el 2011 per l'editorial Lynx, revela aspectes sobre la biologia hivernal dels ocells que contribueixen a completar l'escenari ornitològic del país i és el projecte de cartografia de la diversitat dels ocells més gran fet a Europa.

El Premi, instituit el 1916, està dotat de sis mil euros i cada any s'atorga a obres compreses en l'àmbit de treball de les cinc seccions de l'IEC. En aquest torn, s'oferia a un treball de l'àmbit de la Secció de Ciències Biològiques elaborat per un investigador de les terres de llengua catalana i dedicat a ecologia, botànica, zoologia, medicina o qualsevol altra disciplina de la biologia i que s'hagi publicat entre el 2009 i el 2013, inclusivament.

Guia dels arbustos dels Països Catalans. RAMON PASCUAL. Cossetània Edicions, març de 2014. 190 p. ISBN: 978-84-9034-197-1. www.cossetania.com.

Animal Biodiversity and Conservation 36.1, 2013. Museu de Ciències Naturals de Barcelona. 139 p. ISSN: 1578-665X. <http://www.abc.museucienciesjournals.cat>.

nalis). A més, el projecte contempla la lluita contra diverses espècies exòtiques invasores de crancs de riu, peïxos, tortugues aquàtiques i mol·luscs a través del control poblacional en sectors concrets, experiments contra malalties propagades per aquestes espècies i prevenció de penetració, entre altres.

LIFE Potamo Fauna actua en onze espais xarxa Natura 2000: l'Alta Garrotxa-Massís de les Salines, la Zona Volcànica de la Garrotxa, Riberes de l'Alt Ter, Sistema transversal català, riu Fluvià, riu Brugent, riu Llémena, muntanyes de Rocacorba-Puig de la Banya del Boc, Estany de Banyoles, rieres de Xuclà i Riudelleques i Riberes del Baix Ter. El pressupost global és d'1,9 milions

d'euros, un 50 % finançats per la Unió Europea. Aquest projecte ha permès consolidar un equip de 24 persones per quatre anys.

El Consorci de l'Estany actua com a beneficiari coordinador, i en són beneficiaris associats el Consorci del Ter, la Generalitat de Catalunya a través del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural, Forestal Catalana SA, els Amics de la Tortuga de l'Albera i la Universidad del País Vasco-Euskal Herriko Unibertsitatea. Actuen com a cofinançadors els Ajuntaments de Banyoles i Porqueres, la Diputació de Girona, Aigües de Banyoles, SAU i el Consorci Esportiu de l'Estany de Banyoles. ■

Simposi «Experiències de restauració d'hàbitats i conservació de la biodiversitat»

El projecte LIFE+RENEIX, desenvolupat a Menorca des de l'any 2009, té com a objectiu la restauració d'àrees afectades per processos severos de degradació on es desenvolupen algunes de les comunitats vegetals més singulars i amenaçades de l'illa.

Conscients que la restauració i recuperació d'hàbitats és un tema d'actualitat en l'àmbit del medi ambient i que l'intercanvi d'experiències i resultats és sempre enriquidor, s'ha organitzat, com un dels actes de cloenda

del projecte, el **simposi «Experiències de restauració d'hàbitats i conservació de la biodiversitat»**, que se celebrarà a Ciutadella de Menorca del 28 al 30 de maig de 2014.

L'objectiu principal d'aquest esdeveniment és posar en comú els resultats i experiències obtinguts en casos pràctics de restauració d'hàbitats. Bona part dels exemples que s'exposaran estan relacionats amb projectes LIFE desenvolupats en altres regions europees. ■

Recull de legislació

Andorra

Ordre ministerial del 26-02-2014 relativa a la **temporada de pesca 2014**. BOA núm. 19 de 5 de març de 2014.

Catalunya

RESOLUCIÓ AAM/413/2014, de 13 de febrer, per la qual es fixen les espècies pescables, els **períodes hàbils de pesca** i les aigües en què es pot dur a terme l'activitat de la pesca a les aigües continentals de Catalunya durant la temporada 2014. DOGC núm. 6572 de 28 de febrer de 2014.

ORDRE AAM/58/2014, de 3 de març, per la qual s'estableixen períodes de veda per a la modalitat de **pesca d'arrossegament** en determinades zones del litoral de Catalunya durant l'any 2014. DOGC núm. 6581 de 13 de març de 2014.

RESOLUCIÓ TES/545/2014, de 7 de març, per la qual es fan públics l'esquema provisional dels principals temes que es plantegen al Districte de conca fluvial de Catalunya pel que fa a la gestió de l'aigua i els estudis previs a la **planificació hidrològica** i s'obre un termini per presentar observacions i suggeriments en relació amb aquests documents i amb el calendari i el programa de treball del Pla de gestió del Districte de conca fluvial de Catalunya. DOGC núm. 6582 de 14 de març de 2014.

RESOLUCIÓ AAM/669/2014, de 21 de març, per la qual es fixen les espècies objecte d'aprofitament cinegètic, els **períodes hàbils de caça** i les vedes especials per a la temporada 2014-2015 en tot el territori de Catalunya. DOGC núm. 6592 de 28 de març de 2014.

DECRET 41/2014, d'1 d'abril, del **Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible de Catalunya**. DOGC núm. 6596 de 3 d'abril de 2014.

EDICTE de 28 de març de 2014, sobre una resolució del director general d'Ordenació del Territori i Urbanisme per la qual s'aprova amb caràcter previ el **Catàleg de Paisatge de la regió metropolitana de Barcelona**. DOGC núm. 6601 de 10 d'abril de 2014.

ORDRE AAM/116/2014, de 4 d'abril, per la qual s'estableix un període de veda per a la modalitat de **pesca d'arrossegament** al tram litoral central de les comarques de Barcelona durant l'any 2014. DOGC núm. 6604 de 15 d'abril de 2014.

Illes Balears

Decret 14/2014, de 14 de març, pel qual s'estableixen els principis generals en matèria de **busseig recreatiu** a la comunitat autònoma de les Illes Balears. BOIB núm. 36 de 15 de març de 2014.

(Continua)

País Valencià

DECRET 31/2014, de 14 de febrer, del Consell, pel qual es declara **zona especial de conservació** el lloc d'importància comunitària Algepsars de Finestrat i s'aprova la seua norma de gestió. DOCV núm. 7216 de 18 de febrer de 2014.

ORDE 6/2014, de 4 de març, de la Conselleria d'Infraestructures, Territori i Medi Ambient, per la qual es fixen els períodes hàbils i les normes generals relacionades amb la **pesca esportiva** i d'entreteniment en aigües continentals de la Comunitat Valenciana. DOCV núm. 7237 de 20 de març de 2014. ■

Curs «Les libèl·lules de Catalunya»

Extens curs per conèixer les libèl·lules del nostre país, la seua distribució, ecologia i el seu comportament. El curs es compon de tres sessions teòricopràctiques d'un dia de durada, que es realitzaran de nord a sud del país: l'estany de Banyoles, Les Terres de l'Ebre, i la Cerdanya.

Al llarg d'aquests dies veurem gran part de la biodiversitat de les libèl·lules de Catalunya incloses les espècies més rares i interessants així com els seus hàbitats.

- Dissabte 24 de maig. «Els odonats de primavera»
- Dissabte 21 de juny. «Els odonats de les Terres de l'Ebre»
- Dissabte 26 de juliol. «Els odonats de muntanya»

Professorat: membres del Grup Oxygastra-GEOC.

Durada del curs: 21 hores.

Preu:
Socis de la ICHN, gratuït.
No socis, 40 €

Cal inscripció prèvia a través de la Secretaria de la ICHN. Tel. 933 248 582; a/e: ichn@iec.cat.

Agenda

Cursos naturalistes

10 i 11 maig de 2014. **Observació i identificació d'aràcnids al camp**, a càrrec d'EDUARDO MATEOS, Departament de Biologia Animal, UB.

17 i 18 de maig de 2014. **Mol·luscs marins del litoral de la Plana. Aprendre a censar la biodiversitat**, a càrrec d'ENRIC FORNER, Ateneu de Natura.

24 i 25 de maig de 2014. **Objectius i tècniques en la conservació de la biodiversitat vegetal**, a càrrec de MARISA ALARCÓN i JUAN JOSÉ ALDASORO, Institut Botànic de Barcelona, CSIC-ICUB.

30 i 31 de maig de 2014. **Tècniques d'estudi de vertebrats al camp**, a càrrec de DAVID GUIXÉ, biòleg, Centre Tecnològic i Forestal de Catalunya.

7 i 8 de juny de 2014. **El mar a fons. Experimentar arran de costa**, a càrrec de JOSEP MARIA GILI, professor d'investigació de l'ICM-CSIC; BEGOÑA VENDRELL, biòloga i antropòloga; LAURA PERAL, biòloga; CARLOS DOMÍNGUEZ, biòleg; i JORDI GRINYÓ, biòleg.

14 i 15 de juny de 2014. **La reintroducció del voltor negre als Pirineus**, a càrrec d'ALEIX MILLET, tècnic de Fauna de la Fundació Catalunya-La Pedrera.

21 i 22 de juny de 2014. **L'estudi dels lepidòpters de Catalunya**, a càrrec de JORDI DANTART, biòleg, Societat Catalana de Lepidopterologia.

28 i 29 de juny de 2014. **Plantes d'alta muntanya. Diversificació en un medi limitat, complex i dinàmic**, a càrrec de JOSEP MARIA NINOT, botànic, UB.

5 i 6 de juliol de 2014. **Els macroinvertebrats de les aigües dolces. Taxonomia, biologia i ecologia**, a càrrec de PERE LUQUE, biòleg, Museu de les Terres de l'Ebre, RAÛL ESCOSA, director de l'Àrea de Serveis del CODE; i MONTSE MASIA, cap de l'Àrea de Control de Plagues del CODE.

Per a més informació i inscripcions: Secretaria de la ICHN. Tel: 933 248 582; a/e: ichn@iec.cat. Podeu consultar el programa complet a la web de la ICHN.

Delegació del Bages

Sortides naturalistes guiades:

Dissabte i diumenge, 10 i 11 de maig de 2014. **Reserva de fauna africana de Sigéan i les gorges de Galamús (Llenguadoc i Fenolledes)** (Catalunya Nord). Atenció! La sortida de dissabte, serà a les 7.15 h. Per a més informació, consulteu [aquesta adreça](#).

Dissabte, 14 de juny de 2014. **El Museu de les Papallones de Catalunya, l'estany de Montcortès i les salines de Gerri de la Sal** (Pallars Sobirà).

Dissabte, 12 de juliol de 2014. **La Tosa d'Alp per Comafloriu** (Berguedà).

Cal inscriure-s'hi a l'adreça ichnbages@gmail.com o bé al telèfon 933 248 582 de la Secretaria de la ICHN.

Recordant Pius Font i Quer

Durant els mesos d'abril i maig, tindran lloc un conjunt d'activitat en commemoració del 50è aniversari de la mort de Pius Font i Quer. Els actes estan organitzats per l'Ajuntament de Manresa, la comunitat educativa de l'Institut Pius Font i Quer i la Institució Catalana d'Història Natural. Consulteu [aquesta adreça](#).

25 d'abril. Acte d'homenatge a Pius Font i Quer al Saló de Sessions de l'Ajuntament de Manresa, a 2/4 de 9 del vespre.

27 d'abril, a les 9 del matí, al Congost, **Gimcana botànica**. Inscripció a: www.iespfq.cat/blog/.

14 de maig, a 2/4 de 8 del vespre, auditori de La Plana de l'Om. Conferència. **De Pius Font i Quer a l'avenir: evolució de l'etnobotànica a les terres catalanes**, a càrrec de JOAN VALLÈS (UB).

21 de maig, a 2/4 de 8 del vespre, a l'auditori de La Plana de l'Om. Conferència. **Les**

Vols rebre el NOTÍCIES més aviat, en color i amb enllaços als documents anunciats?

Contacta amb la Secretaria de la Institució (ichn@iec.cat) i demana la versió en format pdf!

Amb el suport de

Obra Social "la Caixa"

Generalitat de Catalunya
Departament de Territori
i Sostenibilitat

fundada el 1899

ICHN
Institució Catalana
d'Història Natural

Filial de l'Institut d'Estudis Catalans

Redacció: ICHN
C. del Carme, 47
08001 Barcelona
Tel. 933 248 582
Fax 932 701 180
A/e: ichn@iec.cat
A/I: <http://ichn.iec.cat>

Imprimeix: IMPREMTA BADIA, SL
ISSN: 2339-5672
Maqueta: Albert Beltran
Dipòsit Legal: B.39829-1995

adaptacions ecològiques de les plantes del nostre entorn, a càrrec de JOSEP MARIA NINOT (UB).

24 de maig, a les 9 del matí, al Congost, caminada de reconeixement dels arbres de la ciutat de Manresa. Inscripció a: www.iespfq.cat/blog/.

27 de maig, a 2/4 de 8 del vespre, a l'auditori de La Plana de l'Om. Conferència. **Les plantes exòtiques, de nouvingudes a invasores**, a càrrec de RAMON MARIA MASSALLES (UB).

31 de maig, a les 9 del matí, al Congost, Caminada per l'anella verda de Manresa, tot visitant els seus espais d'interès botànic i reconeixent la vegetació que s'hi troba. Inscripció a: www.iespfq.cat/blog/.

Del 14 al 27 de maig, exposició «Recordant Pius Font i Quer», a La Plana de l'Om.

Delegació d'Osona

Sortides Naturalistes «Descobreix els ecosistemes naturals»

Dissabte 17 de maig de 2014. **Les Orquídiades**.

Dissabte 24 de maig de 2014. **El dia del peix viatger**.

Dissabte 31 de maig de 2014. **La vegetació de ribera**.

La participació a les sortides és gratuïta, però cal preinscripció prèvia a través dels correus electrònics cerm@museudelter.cat, info@gno.cat o del telèfon 93 851 51 76. Consulteu el [web de la Delegació](#).

Delegació de la Garrotxa

Sortides

Diumenge 11 de maig de 2014, de 10 a 14 h. Grup de flora. **Plantes de Sant Feliu de Pallerols**, a càrrec de Xavier Oliver. Trobada al Firal de Sant Feliu.

Diumenge 11 de maig de 2014. Grup d'orquídiades. **La Barroca**.

Diumenge 18 de maig de 2014, de 9 a 18 h. Grup de líquens. **Els líquens de rouredes i fagedes**, a càrrec d'Esteve Llop.

Diumenge 1 de juny de 2014, de 8 a 18 h. Grup d'orquídiades. **Bassegoda**, a càrrec de Xavier Béjar. Trobada al Parc Nou d'Olot.

Diumenge 8 de juny de 2014, de 9 a 18 h. Grup de líquens. **Els líquens de roques volcàniques**, a càrrec d'Esteve Llop. Trobada al Parc Nou d'Olot.

Diumenge de 15 juny de 2014, de 8 a 18 h. Grup d'orquídiades. **Pic de les Bruixes - Sant Marc**, a càrrec de Xavier Béjar. Trobada al Parc Nou d'Olot.

Diumenge 29 de juny de 2014, de 10 a 14 h. Grup de flora. **Plantes de Falgars**, a càrrec de Xavier Oliver. Trobada al Parc Nou d'Olot.

Diumenge 13 de juliol de 2014, de 9 a 18 h. Grup de líquens. **Els líquens de roques sedimentàries**, a càrrec d'Esteve Llop. Trobada al Parc Nou d'Olot.

Diumenge 27 juliol de 2014, de 10 a 14 h. **Ortòpters**, a càrrec de Rafael Carbonell. Trobada al Parc Nou d'Olot.

Dissabte i diumenge 6 i 7 de setembre de 2014. **Ortòpters**, a càrrec de Rafael Carbonell. Trobada al Parc Nou d'Olot.

Totes les sortides són gratuïtes i no cal inscripció prèvia. Per a més informació, consulteu la pàgina [web de la Delegació](#).

Tertúlies Naturalístiques

Dijous 8 de maig de 2014, a les 21 h, al restaurant Catòlics, d'Olot. 17ena Tertúlia naturalística. Consulteu el [web de la Delegació](#).

Grup de treball Societat Catalana de Fotògrafs de Natura

Dimecres 7 de maig de 2014, a les 7 de la tarda, a la Sala Prat de la Riba de l'IEC, **La natura d'Escòcia. Les Hèbrides en bicicleta**, a càrrec de TATO ROSÉS.

Grup de treball Oxygastra

Curs «**Les libèl·lules de Catalunya**», a cura de membres d'Oxygastra-GEOC.

Dissabte 24 de maig. «**Els odonats de primavera**»; Dissabte 21 de juny. «**Els odonats de les Terres de l'Ebre**»; Dissabte 26 de juliol. «**Els odonats de muntanya**».

Cal inscripció prèvia a través de la Secretaria de la ICHN. Tel. 933 248 582 a/e: ichn@iec.cat.

Han col·laborat en la redacció d'aquest NOTÍCIES:

Lluís Álvarez, Jordi Badia, Josep Biosca, Beth Cobo, Josep Germain, Jaume Grau, Josep Maria Mallarach, Abert Masó, Xavier Oliver, Oriol Oms, Xavier Sanjuan, Beatriu Tenas, Lúcia Traveria i Florenci Vallès. Foto pàgina 5: Sten Porse.